

Wychodzi codziennie o god. 11 rano,
z wyjątkiem dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie rocznie złr. 9, kwart.
złr. 2 c. 25, miesięcznie 80 c.

Pocztą w Austrii rocznie złr. 12,
kwart. złr. 3, miesięcznie złr. 1 c. 15,

w Niemczech rocz. 24 mr., kwart. 6 mr.

KRONIKA

Numer pojedynczy cent. 5.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą
po c. 5 od wiersza (petit).

Nadesłane (na 3ej stronie) po c. 10 od
wiersza.

Prenumeratę i Ogłoszenia
przyjmuje Administracja „Kroniki“
przy ul. Sławkowskiej Nr. 262.

Dziś Piętn. ś. Fr. i Lam.

Jutro Józefa z Kopert.

Redakcja otwarta codziennie z wyjątkiem
świąt od godz. 11 — 1 i od 3 — 5 popoł.

Wschód słońca o godz. 5. m. 41.

Zachód o godzinie 6 m. 9.

Kraków 17 Września.

○ Arcyksiążę Jan Salwator wyjeżdża w tych dniach
na kilka tygodni do Francji i Hiszpanji.

□ J. I. Kraszewski wyjechał już z Drezna do Szwaj-
carii, na kurację winogronową. Zdaje się, iż przebywać
będzie w Montreux nad jeziorem genewskiem.

∞ Do Szkoły handlowej, założonej w Warszawie
staraniem i kosztem bankiera L. Kronenberga, zapisało
się już na pierwsze półrocze 126 kandydatów. Szkoła ta
zostawać będzie pod kierunkiem zdolnego profesora S.
Przystańskiego.

⊕ Księgarnia A. Otremby w Krakowie, nadesłała
dla księgarza J. Rafalskiego w Pułtusk, jeden rocznik
Przeglądu krytycznego.

⊗ W sobotę odbędzie się drugie przedstawienie
p. A. Siedleckiego, magika i prestidigatora. P. Siedlecki
na zaudanie publiczności, przedstawi się jako fałszywy
Epstein. Tym razem muzyka wojskowa z wszelką pewno-
ścią towarzyszyć będzie zgrabnym i zręcznym *passe-passe*
polskiego magika.

— W różnych miejscowościach gubernji Kieleckiej
znowu pojawił się księgosusz.

⊕ Wczoraj po południu w kościele Panny Marji
pobłogosławiony został związek małżeński pana Aleksan-
dra **Gostkowskiego**, właściciela dóbr Tomnice w Galicji
i Zagrody w Królestwie Polskiem z panną Ludwiką **Gra-
bianską**, córką właściciela dóbr Twardowice, w Królestwie
Polskiem. Po dopełnieniu uroczystego obrzędu, liczny
orszak godowy, złożony z rodziny i najbliższych przyja-
ciół nowożeńców, udał się z kościoła do umyślnie na ten
cel urządzonych apartamentów w hotelu Saskim, gdzie
przy świetnej uczcie wszyscy obecni składali ponowne
życzenia młodej parze.

◇ Wyszedł Nr. 142 *Djabla*, w którym jest wiele
bardzo dowcipnych rzeczy i wyborna rycina: Bismark
w postaci kota.

⊕ Jutro przed południem nastąpi otwarcie wystawy
w Stanisławowie, mającej trwać dni sześć.

† Józef Brzeski, były wojskowy polski z r. 1812
i 1813, zmarł w Krakowie w wieku lat 82.

⊙ O godzinie po Iszej w nocy zaalarmowano dwu-
krotnym uderzeniem w dzwon, że się pali na Kazimierzu.
Otóż ogień powstał w stajni drewnianej w własności pana
Langrocka na Podbrzeziu, pod l. 100, z nieostrożności wo-
źnicy Abrahama Beruscha, który spał w tej stajni.

Straż pożarna przybyła tak spieszenie na ratunek, że
ograniczyła ogień na tej *wśród* innych drewnianych bu-
dynek, stojącej stajni i ugasiła palący się już dach przy-
ległego również drewnianego domu.

Ratunek był tak znakomity, że ośmielamy się prosić

ową Szanowną Publiczność, która czuje i okazuje *niepoję-
tą niechęć* ku naszej dzielnej straży pożarnej, zarzucając
jej jedynie tylko że się w wojsko bawi, aby raczyła iść na
miejsce pogorzeli i spojrzala na owe bliskie otoczenie
drewnianych budynków i składów drzewa, a jesteśmy prze-
konani, że widok ten zdoła ją przekonać, że *właśnie owa
wojskowa organizacja* i „owe gwiazdki“, które pewnych
panów tak w oczy koła, są powodem *działności naszej
straży*.

⊕ Wczoraj liczna kompanja z Kalwarji, złożona
z samych prawie wieśniaczek przechodziła przez Kraków
na odpust do Mogiły.

○ Od 1 Stycznia r. p. wychodzić ma w Radomiu
nowe pismo p. t. *Dzwonek Radomski*.

⊕ W poparciu słów naszych w kwestji wzniesienia
pomnika *Wincentemu Polowi*, otrzymujemy następującą
korespondencję:

Z pod Krakowa dnia 15 września.

Do najpopularniejszych, najbardziej znanych i ulu-
bionych postaci między rzeszą naszych narodowych wiesz-
czów należy niewątpliwie postać Wincentego Pola.

Któż nie zna jego: Pieśni Janusza, Pieśni o ziemi
naszej, Mohorta i tylu innych tak prawdziwie narodo-
wych, pełnych rzewności, rycerskiej dziarskości, pełnych
miłości kraju i jego przeszłości utworów?

Jeżeli celem sztuki pięknych a mianowicie poezji
nie może być jedynie piękno. jak ono się samo przez się
objawia, lecz także, jako ono się objawia w uczuciach szlache-
tnych i wzniosłych, jakie obudza i jeżeli z pomiędzy tych
uczuć jedno z najszczytniejszych miejsc zajmuje niewątpliwie
miłość ojczyzny, to zasługą Pola, zasługą potężną, za
którą naród winien mu niewygasłą wdzięczność, jest za-
sługa rozbudzenia swemi utworami po chwilach pogromu
nowego życia w narodzie, nowej wiary i świeżej otuchy
do dalszej narodowej pracy.

Nie ma już męza, co do ostatnich chwil swego cier-
nistego żywota, ociemniały już, wił dla ukochanego swego
narodu, nigdy niezwiędły, całą krasą ojczyistych barw
promieniejący bukiet poetyckich utworów, co budzić miał
w narodzie to życie, ten zapał, tę miłość kraju i ludu,
jakie z tych utworów tryskała.

O miejsce urodzenie Homera spierało się siedm
miast greckich, — a gród gdzie spoczęło to serce, które
go tak niewymownie kochało, które hymny rzewne na
cześć jego śpiewało, gdzie usnęła na wieki ta myśl,
która całe życie dla ojczyzny pracowała, której ów gród
mieni się starodawną stolicą, nie zdobył się dotychczas
na kamień grobowy dla znakomitego narodowego wieszca.

Gdy umarł chciano go nieść na Wawel i drogie

zwłoki jego złożyć obok zwłok królów i hetmanów, obok owych dzielnych rycerskich postaci, które umiał w dziełach swych wskrzeszać z dziejowej pomroki, a w jakiś czas po śmierci jakby zapomniano, że mąż téj wiary żył w Polsce i umarł w staréj Piastów i Jagiellonów stolicy.

Narody niepodległe w pełni swéj duchowéj i politycznéj potęgij będące, niezapominają o wielkich swych mężach i czezą ich pamięć pomnikami, które wzbudzać mają w narodzie zarazem szlachetną dumę, że Bóg ich nimi obdarzył. U nas, umarłych politycznie, cześć podobna spotęgowaną byćby winna dla owych mocarzy ducha, którzy świadczą, że jeszcze żyjemy ową nieśmiertelną potęgą ducha, która umrzeć nam nie da i która stawia nas na równi z resztą narodów cywilizowanych.

Dlatego nie należy wątpić, iż myśl pomnika dla Wincentego Pola w Krakowie stanąć mającego, jaką tu podnosimy, doczeka się urzeczywistnienia, że Kraków, który niezapomniał przysługi wyrządzonej mu przez śp. Florjana Straszewskiego i uwiecznił raz już medalem na cześć jego bitym a obecnie pomnikiem jego pamięć uczcił, — nie zapomni zapewne tych wiekopomych zasług jakie Pol około naszego ojczystego piśmiennictwa położył i pamięć jego trwałym pomnikiem wdzięczności uwiecznić zechce, a w tym celu spodziewamy się, iż zbierze się wkrótce komitet z obywateli tegoż grodu złożony, który przeprowadzeniem téj myśli i zbieraniem składek po kraju zająć się zechce.

*Jeden z byłych uczniów uniwersyteckich
Wincentego Pola*

× W Tarnowie zmarł 15 b. m. Dr. Józef Starkel, fizyk miejski, lekarz sądowy i więzienny, członek b. tow. naukowego krakowskiego, c. k. tow. rolniczego krakowskiego i innych, w wieku lat 69.

** Pojutrze, w niedzielę, amatorowie odegrają w Stowarzyszeniu „Gwiazda” komedję K. Zalewskiego p. t. *Wycieczka za granicę*, monodram *Bezrobocie kowali* z francuzkiego i *Nikt mnie nie zna* hr. Fredry (ojca). Po przedstawieniu nastąpi zabawa połączonej z tańcami.

∇ Z wychodzącego w Wiedniu „Statistische Monatschrift” okazuje się, że w r. 1872 na 21,263 osób, które na cholerę umarły w Austrii, przypada 9667 na Galicję; a w r. 1873 w saméj Galicji umarło w skutek téj choroby 91.308, czyli prawie 16 na 1000 ludności. Klęska ta była najdotkliwszą ze wszystkich innych epidemij wywołanych, bo w 1855 r. cholera w Galicji zabrała tylko 73.854 ofiar.

∞ Gmina polska w Chicagu w Ameryce, odbyła niedawno zebranie w celu uczczenia pamięci ś. p. Karola Libelta. W sali posiedzenia rozwinięte były chorągwie polska i amerykańska, kirem powleczone. Uroczystość otworzył p. Wendziński, prezydent gminy polskiej Chicagu, który wezwał na przewodniczącego p. Krzemienieckiego, towarzysza ś. p. Libelta. W końcu posiedzenia zebrano składki na pomnik i uchwalono złożyć w Chicagu czytelnię i wyższą szkółkę polską imienia Libelta. W Galicji cisza dotąd zupełna — na stypendjum Libelta, nikt centa nie złożył!!!

= Na łąkach wsi Piestrzec w powiecie Stopnickim, wytryskuje źródło, z którego woda już od pół wieku przez okolicznych włóścian używana bywa w chorobach suchotniczych, z dobrym jak utrzymują skutkiem. Wodę z tego

źródła wiejskie lekarzki zalecają prostaczkom w ostatnią godzinę śmierci, jako niechybny środek nieboleśnego skonu; to też w medycynie ludu woda z piestrzeckiego źródła zowie się także napojem „od lekkiego skonania”. Dziwna rzecz, że dotąd żaden z okolicznych medyków na miejscu nie zbadał stanu źródła.

‡ Wydawnictwo nieznaných utworów Moniuszki wkrótce ma się rozpocząć. W Warszawie poszukiwania powiodły się nadspodziewanie. Udało się wynaleźć kilkakaset kompozycji rozmaitych rozmiarów, rozrzuconych po wszystkich zakątkach kraju, o których kompozytor zupełnie nawet zapomniał. Pod tym względem Moniuszko był rozrzutnym, jak wielki bogacz, bo wiedział że mu fortuny nie zabraknie, że mu źródło natchnienia nie wyschnie. Zgromadzone te kompozycje, dokładnie przejrzane i zredagowane przez Dra Jana Karłowicza, mają wkrótce drogą prenumeraty być drukowane i w serjach w świat wypuszczane. Pierwszą serję mają składać 24 śpiewy, które się ukazały pod nazwą *Siódme-go Śpiewnika domowego*, i to jeszcze w tym roku. Oprócz śpiewów jest wiele kompozycji fortepianowych na 2 i na 4 ręce. Jeżeli ta publikacja będzie miała powodzenie, to wydawcy zamierzają ogłosić drukiem partytury kawat. oper i t. p. utworów.

Głosy Publiczności.

Jak niepewną jest wolność osobista w małych miasteczkach, gdzie udzielnie jak baszowie tureccy rządzą naczelnicy powiatowi i ich adjunkei, tego dowodem fakt następujący. Obywatel tutejszy i właściciel realności J. W. udał się w poniedziałek dnia 13 b. m. do Krzeszowic do łaźni siarczanych. Widząc, że w dniu tym odbywa się targ, chciał zakupić coś dla swej potrzeby. Zaledwie jednak towar wytargował i przekupce żadaną cenę wypłacił, aż tu przybiega oburzona pani naczelnikowa, która poprzednio tenże towar targowała, lecz z przekupką do zgody dojść nie mogła, i oświadcza, że każe pana J. W. aresztować. Obeszło się wprawdzie w skutek przedstawienia p. J. W. bez aresztowania, lecz tenże zmuszonym był iść za panią naczelnikową do sądu.

Przybywszy tu p. J. W. jakby jaki zbrodniarz prowadzony zostaje przed p. adjunkta, który poinformowany zapewne przez oburzoną panią naczelnikową, każe p. J. W. w krótkiej drodze, bez przesłuchania go i nie zważając na jego przedstawienia zamknąć do kozy. I o to musiał pan J. W. mimo ustawy gwarantującej wolność osobistą przesiedzieć 3 godziny w areszcie nie wiedząc za co i z jakiego powodu, jedynie na mocy absolutnego ukazu baszy krzeszowickiego.

Fakt powyższy ne wymaga ilustracji. Skarga karna przeciw p. adjunktowi została wprawdzie wniesioną, ale postępowanie takie należy podać do wiadomości publicznej dla ostrzeżenia publiczności, by jadąc do Krzeszowic zaostrzyła się w listy żelazne lub inne gwarancje wolności osobistej.

Dr. J. R.

Kronika zagraniczna.

∞ Niemieccy uczeni zwrócili uwagę na nowy po raz pierwszy w Münster zastosowany środek leczenia wzdętą. Młoda dziewczynkę ukąsił wściekły pies i rana

BONY

Francuzki lub Szwajcarki

poszukuje się natychmiast do podróży do Włoch. Zgłosić się należy na ul. Karmelicką N. 52.

Woda Książęca

Augusta Renard w Paryżu.

Płynna woda ta jest zupełnie nieszkodliwa i nadaje skórze młodocianą świeżość, białość i delikatność. Chłodzi i usuwa wszelkie wysypki i piegi. Flakon kosztuje 90 c., z przesyłką pocztową zhr. 1. (1-10)

Wodę tę utrzymuje na składzie:

M. Dworski w Krakowie.

Magazyn sklepiony

zdatny na skład nafty lub innych towarów na Zwierzyńcu obok klasztoru, L. 51 jest od nowego roku do wynajęcia — bliższa wiadomość także u właściciela lub w trafice na Grzegórkach. (3-3)

Sklep obszerny

w Rynku, na linii AB. do wynajęcia w każdym czasie. Bliższa wiadomość w Redakcji „Kroniki“ (8-?)

Ważne dla gospodyń!

Maszyny do robienia masła

Lavoisy'ego

różnej wielkości, (2-10)

obejmujące od 1½ do 30 kwart, zalecają się szczególnie trwałością, ogromną szybkością w wyrabianiu masła i łatwością czyszczenia takowych.

Utrzymuje na składzie:

M. Dworski w Krakowie.

Pokój kawalerski

lub na żądanie dwa pokoje, to jest sypialny i salon z fortepianem, elegancko umeblowane, są do wynajęcia zaraz, przy ulicy Brackiej Nr. 163, piętro II. od frontu. — Wiadomość na miejscu. (2-3)

MIESZKANIE (2-3)

odosobnione, składające się z pięciu pokoi i kuchni, jest do wynajęcia w dziedzińcu domu Nr. 92 przy ulicy Batorego, od 1 października b. r. Wiadomość u właściciela na I piętrze.

Restauracja MAŃKOWSKIEJ

ulica Sławkowska,
wprost Hotelu Saskiego.

Śniadania, obiady, kolacje,
po cenie umiarkowanej.

Wo czwartki i niedziele **flaki.**

Wina szampańskie, reńskie, węgierskie i austriackie.

Piwo okocimskie.

24c-(20-25)

Potrzebne jest mieszkanie

z 4ch pokoi i kuchni. Wiadomość w Redakcji „Kroniki“.
(7-10)

Materiały szkolne

Reisecjgi, farby, kajeta, wzory rysunkowe, pióra, atrament na flaszki i miary, ołówki, pastele, węgle, papiery do pisania i rysunku, reisbrety i reisszyny i t. d.

Obrazy olejne na raty

Bilety wizytowe i menogramy najtaniej

Obicia pokojowe i story płócienne i patyczkowe
własna introligatornia

polecają

Kutrzeba & Murczyński

handel papieru i galanterji
Kraków ul. Grodzka 86.

FRANCUZ poszukuje umieszczenia przy rodzinie w Krakowie dla nauki języka francuzkiego, rozmowy i wychodzenia z dziećmi na spacer, — przyczem mógłby też udzielać początki rysunków i muzyki. Wiadomość w kantorze zleceń L. Sroczyńskiego ulica Sławkowska, hotel Saski. (5-?)

M. DWORSKI

w Krakowie, Rynek Nr. 14.

mając z powodu zwinięcia handlu we Lwowie, **znaczne zapasy towarów galanteryjnych, wyrobów skórzaných, perfum, mydeł i innych potrzeb toaletowych.** ogłasza niniejszem na czas ograniczony (3-10)

wyprzedaż takowych po cenach znacznie niżonych

Zamiejscowe zamówienia uskuteczniają się odwrotną pocztą